

Te vroeg rooien niet altijd wenselijk

Tijdens de CNB/KAVB actualiteitenavond in Creil ging PPO-onderzoeker Martin van Dam dieper in op de resultaten van zijn onderzoek naar effecten op groei en bloei van vroeg gerooide tulpen. Daarbij ging het hem met name om de effecten op broei-kwaliteit en op de wortelgroei van plantgoed.

Tekst: Wim Ciggaar
Foto's: Wim Ciggaar, PPO

De bevindingen van Martin van Dam zijn niet afkomstig uit grootschalig onderzoek, maar zijn bijresultaten van ander onderzoek. Zo is van vroeg gerooide tulpen bekend dat zich meer tulipaline in de witte huid bevindt en dat de bol dus beter beschermd is tegen zuur. Nadelen zijn een toename van aantasting door *Penicillium* in de broeierij en een toename van bruine wortels.

ONDERZOEKRESULTATEN

Bij onderzoek in 2005 en 2006 bij zowel vroeg als laat gerooide partijen naar een toetsmethode voor het juiste rooimoment werd een aantal cultivars gerooid vanaf circa drie weken voor het 'normale' tijdstip. Vervolgens werden deze gebroeid om de kwaliteit van de bollen vast te stellen. Uit de gegevens bleek een tendens dat vroeg rooien lichtere planten geeft. Drie partijen Leen van der Mark gaven per rooidatum

Martin van Dam

een gemiddeld plantgewicht van zift 11, 12 en 13 te zien van 28,9 gram op de normale rooidatum tot 26,4 gram bij 5 dagen te laat rooien. Bij te vroeg rooien waren de verschillen veel groter, namelijk 24,1 gram bij zeven dagen te vroeg rooien en 20,5 gram bij 23 dagen te vroeg gerooid. Bij de cultivar Coquette waren de verschillen wat kleiner, maar ook daar waren partijen die 19 dagen te vroeg gerooid waren toch zo'n 6,5 gram lichter dan de op een normaal datum gerooide partijen.

Conclusie

Hoewel niet alle cultivars dit effect vertonen is de conclusie van het onderzoek toch wel dat vroeg rooien tot kwaliteitsverlies kan leiden in de broeierij. Als men dit herkent is het zaak de rooidatum uit te stellen. Het ideale rooitijdstip is het moment dat de bol een bruin wangetje

laat zien of waarvan de ribbels (nerven) zijn verdwenen.

PLANTGOEDPROEF

Martin van Dam keek in zijn proeven ook naar de effecten van vroeg rooien op de wortelgroei van plantgoed. Aanleiding tot de plantgoedproef was het gegeven dat tulpen vroeg (wit) gerooid worden om zuuraantasting te voorkomen. Ook deden zich in de praktijk soms klachten voor over een onverwacht slechte gewasstand, waarbij het bij beoordeling vaak bleek te gaan om een mager wortelgestel. De vraag rees of dit te maken kon hebben met het bruin worden van wortels als gevolg van vroeg rooien.

MATERIAAL EN PROEFOPZET

Voor de proef werd plantgoed gebruikt van de cultivars Kees Nelis en Leen van der Mark. Deze werden deels twee weken voor visueel gerijpt gerooid, deels één week na visueel gerijpt. Het planten gebeurde bij PPO in Lisse op potten met tuinzand. Een deel bleef onbesmet, een ander deel werd besmet met *Pythium*. De bewortelingsduur bedroeg zes weken bij negen graden. De resultaten waren als volgt: Op onbesmette grond gaven de laat gerooide partijen witte wortels te zien, terwijl de vroeg gerooide partijen enkele bollen met korte bruine wortels bleken te bevatten. Op grond besmet met *Pythium* was bij laat gerooid een *Pythium*-aantasting te zien. De bollen waren grauw en glazig en hadden korte wortels. De vroeg gerooide partijen bleken nog zwaarder aangetast te zijn. De spruitlengte tenslotte was bij laat gerooide partijen 4 à 5 cm en bij vroeg gerooid 2 à 3 cm.

Conclusie

Samengevat luidde de conclusie dat vroeg gerooide bollen een kleiner wortelgestel laten zien en een percentage bollen met korte bruine wortels. Ook is in besmette grond eerder sprake van een *Pythium*-aantasting en vermoedelijk is die verhoogde vatbaarheid ook van toepassing op andere schimmels, zoals *Rhizoctonia solani*. Het advies van Martin van Dam luidde dan ook: Rooi tijdig bij kans op zuur, maar overdrijf het niet!

Warmwaterbehandeling lelies

Tijdens zijn presentatie ging PPO-onderzoeker Martin van Dam ook dieper in op de resultaten van het lelieonderzoek van collega Hans Kok naar de warmwaterbehandeling bij 41°C in combinatie met voor- en nawarmte bij 20°C. De bevindingen uit dit onderzoek zijn eerder al door Hans Kok gepubliceerd. Overigens zijn beide onderzoeken gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.